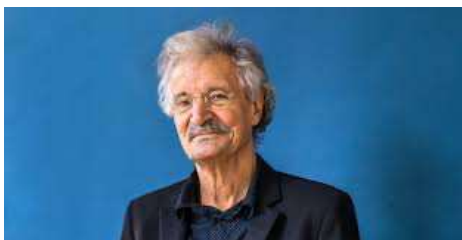


Woordje van de redactie



In een bijzonder openhartige documentaire op VTM Go vat Laura Tesoro haar, toch niet onverdienstelijke muziekcarrière, als “een verlieslatende hobby” samen, dit ondanks de beschermende vleugels van mentor Koen Wauters. Dimitri Verhulst, altijd goed voor wat optimisme, beweerde in De slimste mens dat de “literatuur op sterven na dood is”, hij schatte zijn eigen relevantie in de maatschappij in op nul komma nul. Leven van de pen lijkt meer en meer een utopie. Waarom zit Brusselmans in de jury van De slimste, denkt u? Alleszins niet voor “de schone ogen” van Erik Van Looy! In datzelfde quizje blijkt geen mens nog Guy Mortier te kennen. Verwacht van mij geen tekst en uitleg, er zijn grenzen, als de man ook voor u een onbekende is, googel hem en verbaas u over uw eigen onwetendheid.



Geen angst, ik zal niet blijven weklagen over het achteruitboeren van de culturele kennis der mensheid. Ik besef tiktokkers en influencers nemen het over van de noeste schrijver, eenzaam verscholen achter zijn bureautje in godbetert

Zutendaal. Nu dit Vlaamse dorpje zomaar toevallig in deze tekst opduikt, zullen we even stilstaan bij hoe symbolisch én visionair de uithuiszetting van de oude, zieke Brouwers een tiental jaren terug was? Wie zegt u? Brouwers? Googelen die man. NU!

Maar, ik wijk af. Vraag: heeft dat flitsende, schichtige beeldmateriaal waar we ons digitaal mee volvreten echt zo een bittere smaak? Ik weet het niet, het lijkt me als tekens des tijds zeker de moeite waard om over na te denken. Echter, laat ik nog stammen uit de tijd van de mechanische tikmachines en u begrijpt terstond: het gaat te snel voor ondergetekende. Lang heb ik moedig trachten bij te blijven, want al die veranderingen boeien me wel en geen trend is me te gek, maar nu zou ik durven gewagen dat ik wat verloren en verweesd aan de rand van de digitale snelweg sta. Noch de tiktokfilmpjes, noch de reels of de hele razend hippe en snelle beeldcultuur kunnen me boeien, al onderken ik hun verslavende karakter. Ik kan me voorstellen dat een mens al gauw een uur of vier verliest met huppen van filmpje naar filmpje.



Geef mij dan maar vier uur lang Gone with the Wind, liefst zonder storende pauze. Jawel, jawel, u hoort het goed, een kijkbeurt van 4 uur, oftewel 240 minuten, nog anders gezegd 14,400 seconden. Daarbij sta ik erop dit meesterwerk in een bioscoopzaal te bekijken, in het gezelschap van een publiek zonder popcornnemmers en megabekers Cola op de schoot! Ik

beloof het u, ook u zult, vrij van prikkels, volledig opgaan in het verhaal. Ah, u bent geen romantische ziel? U ergert zich aan het anti-woke karakter van voornoemde film? Geen nood, ook andere meesterwerken als The Godfather, Taxi Driver of meer recent, There will be Blood of Killers of the Flower Moon geven u het gevoel volledig de tijd te vergeten. Waarom zou u verder nog uren verliezen aan hersenloos vertier als de 7 (!) delige “docu” over Temptation Island ster en zelfverklaarde influencer Megan Desaever? Tip: in Dendermonde bestaat nog een onafhankelijke bioscoop, die de betere film programmeert en waar popcorn en dergelijke geen “must” is.

En ja, ik besef, dit pleidooi voor de arthousefilm of het betere boek is oud, ouderwets en versleten tot op de draad. Niets meer dan wat gewauwel van een Boomer, hoor ik u denken. Net als Verhulst maak ik me weinig illusies over de maatschappelijke relevantie van literatuur of cultuur in het algemeen. Al en de digitale wereld zullen overnemen, daar is geen ontkomen meer aan. Toch probeer ik, samen met de redactie van het Cultuurkrantje, te bewijzen dat beide werelden naast elkaar kunnen bestaan, meer nog, misschien zelfs elkaar versterken.

Een wijs mens zei ooit: “Als je één iemand kunt beroeren met een les, een voorstelling, een boek, dan heb je gewonnen.”

Veel leesplezier
Jirka Claessens

Mijnheer De Donder ... wijst onder

Philemon De Donder geniet na een veertigjarige onderwijsloopbaan van een welverdiend pensioen. Zijn warme, innemende persoonlijkheid en bodemloze optimisme maakten hem tot idool van vele generaties. Na lang aandringen gaf hij zijn akkoord om de Cultuurkrant te verrijken met zijn rake observaties. In elke editie laat hij zijn duistere licht schijnen over een hedendaags fenomeen. Vandaag: de Amerikaanse presidentsverkiezingen.



Niet bijzonder geachte lezer,

Ik ben door de redactie der Cultuurkrant in kennis gesteld van de reacties die mijn schrijven in de vorige editie heeft teweeggebracht. Naar verluidt hebben maar liefst drie bewonderaars hun ontzag uitgedrukt voor het – ik citeer – ‘walgelijke en volstrekt gedateerde conservatisme’ dat uit mijn zorgvuldig gekozen woorden en briljant geconstrueerde zinnen sprak. Dat durf ik zonder enig spoor van hovaardigheid een nooit eerder vertoond succes te noemen: drie mensen, dat is welbeschouwd driekwart van het voltallige lezerspubliek der Cultuurkrant. De vierde ben ikzelf, maar dan enkel om mijn eigen tekst te lezen. Al die andere

rommel interesseert mij geen snars. De romans die heden ten dage verschijnen zijn masturbatoire egoprojecten van verwaande subsidieslurpers, de bioscoopzalen worden stormenderhand veroverd door zogeheten superhelden die nog geen sonnet van Shakespeare zouden herkennen als het hen in het gezicht fluint, en Netflixen valt, in tegenstelling tot wat het schermverslaafde jonge volkje beweert, níét te combineren met schillen. Ik heb het geprobeerd: al mijn patatten naar de vaantjes. Waar zijn de Schone Kunsten van weleer naartoe, vraag ik U? Het is, skibidi nog aan toe, toch waar zeker.

Ik wens bij dezen wel te benadrukken dat de – ongetwijfeld complimenteus bedoelde – kwalificaties die mij door mijn lezersschare worden toegedicht, niet geheel adequaat zijn. Neen, ik ben niet ‘volstrekt gedateerd’ noch ‘walgelijk conservatief’: integendeel, ik durf mezelf met de hand op het immer bescheiden hart een visionair progressief denker te noemen. Zo was ik reeds een ruime halve eeuw geleden, toen ik nog dagelijks sprankelend inspirerend stond te wezen voor de humanioraklassen waaraan ik les gaf, een fervent voorstander van het recht op abortus tot achttien jaar na de geboorte. Zegt U het nu eens zelf: is dát niet progressief?



Uit geheel andere hoek waait de wind tegenwoordig in de Amerika's, waar de aartsconservatieve oranje luchtverplaatsing genaamd Donald Trump

deze week een nieuwe poging onderneemt om de democratie omver te blazen. Die man is tegen alles: tegen abortus, tegen verloren verkiezingen waarvan hij niet mag beweren dat ze gestolen zijn, tegen ivoren torens (behalve de Trump Tower, want dat is de mooiste en grootste en beste toren die ooit is gebouwd, echt amazing en really, really tremendous), tegen een uitgebreid vocabularium, tegen intelligente journalisten die hem kritische vragen stellen waarop hij geen antwoord kan verzinnen, tegen samenhangende uitspraken die op feiten zijn gebaseerd en tegen mensen die wegens een fundamenteel innerlijk malheur een ander geslacht willen aannemen. Zeker dat laatste mag verwonderlijk heten, aangezien dit uitmiddelpuntig gecoeffeerde heerschap wegens zijn dagelijkse dieet van Coca Cola en McDonalds over een borstpartij beschikt waarop menig vrouwmens jaloers mag zijn.

Sinds hij deze zomer tijdens één zijner toespraken los door de oorlel werd geschoten, lijkt Donald Trump doof te zijn geworden voor alles wat mooi en goed is op deze wereld. Dat voortdurende negativisme, ik kan er niet goed tegen. Nee, geef mij dan maar Kamala Harris. Een vrouw in het Witte Huis, dat kan de moderne feminist die ik ben alleen maar toejuichen. Dan zal het daar de komende vier jaar tenminste altijd proper gekuist zijn.

Met Democratische groet,
Philemon The Thunder

In memoriam: Herman Selleslags

Herman Selleslags is een van de bekendste fotografen van België. Hij was vijftig jaar lang de huisfotograaf van het weekblad Humo. Hij koos op 18 oktober voor euthanasie. Zijn archief omvat meer dan een halve eeuw aan binnen- en buitenlandse geschiedenis. Als waardevolle tijdsdocumenten tonen zijn foto's onderwerpen als politiek, media, popmuziek en het dagelijkse leven.

Herman was een pionier en onze sterfotograaf.

(Guy Mortier)



Selleslags herdacht doorheen de woorden van anderen

Herman betekent 'Held van het leger'. Dat zou hij ongetwijfeld pathetisch hebben gevonden, want hij is geen held van soldaten, hij was een solitaire verkenner van het licht en het moment. Selleslags gaf ons zoveel schoonheid, wijsheid en iconische beelden: de straat, een rockster, een actrice, een schrijver, een politicus, of gewoon een onbekend iemand. Het maakte niet uit. Overal waar er een lichtje of een vuurtje brandde, daar wou hij even kijken. De man met camera in de hand die schijnbaar betekenisloze straatferelen vastlegde

alsook een kritische blik had voor omhooggevallen persoonlijkheden. Van geen vedette onder de indruk maar wel van het onbevange ogenblik of een onverwachte gelegenheid. Passant, flaneur, stille observator met een geweldig oog, grotere mensenkennis en onovertroffen humor zag hij meer dan wie dan ook. Zijn scherpe blik met zijn soms onscherpe foto's behoren tot de belangrijkste van wat een fotograaf in België ooit heeft gemaakt.
(Stephan Vanfleteren)

Zoals Julien Schoenaerts het ooit zo mooi zei:

'Het ongeluk zit eigenlijk in het hebben, want je moet toch alles verliezen'.

(Stijn Brouns)

Herman Selleslags is niet meer. Wat een verlies. Ik zag hem laatst nog na een optreden in de Roma en daarna, zoals zo vaak, bij onze gezamenlijke galerist Paul Verbeeck. Ik was stiekem trots dat ik in dezelfde galerie mocht tentoonstellen als Herman, want Herman, dat was toch wél een monument waar ik naar opkeek... Altijd beminnelijk, altijd goedgehumt, altijd die milde wijsheid, altijd bescheiden. En dat voor een van de allergrootste persfotografen van ons land. Zelfs dat doet hem te weinig eer aan; hij was in de hoedanigheid van persfotograaf ook en misschien zelfs vooral een groot kunstenaar. Er is niemand die de afgelopen halve eeuw en langer ook maar enige betekenis heeft gehad die Herman niet gefotografeerd heeft. Altijd alsof het de gewoonste zaak van de wereld was, zonder tierelantijntjes, gewoon glashelder waarnemen. Heil en Vaarwel Herman.
(Jan de Zutter)

Ooit, in de gouden jaren van Humo, vormden we een driespan: Herman de Coninck, Herman Selleslags en ik. Ik schat dat we samen een paar honderd interviews hebben gemaakt. En uit die tijd herinner ik me hoe Selleslags ons heeft leren kijken. U kent dat kinderspelletje: ik zie, ik zie wat jij niet ziet. (Piet Piryns)

Ik miste hem al een tijdje, Herman Selleslags, want jaren lang zag ik hem vaak door de straat wandelen, soms met een wandelstok, op weg naar het station of de tramhalte; hij was verhuisd, zo hoorde ik, ik miste hem in het straatbeeld, ik miste de korte gesprekjes die we hadden als we elkaar kruisten, maar hij was er nog, hij woonde nu in het centrum van de stad, en het ging hem goed, zo hoorde ik via via, hij woonde er graag, en het is echt wel heel vreemd dat hij er nu helemaal niet meer is, maar zijn foto's blijven, sterke beelden maakte hij, zonder dat hij daar een grote inspanning voor leek te moeten doen; hij deed het gewoon, goed kijken en dan gewoon op een knopje drukken, zei hij. (Kristien Hemmerechts)

Selleslags in vijf beelden en alweer een subjectieve keuze van de redactie 😊

Die dag dat Nonkel Bob Mick ontmoette



Deze foto vraagt wat duiding. We zien een jonge Mick Jagger (The Stones), op dat ogenblik een rebelse man, niet vies van

genotsmiddelen, een womanizer en typische rocker. Naast hem staat Nonkel Bob, u leest het goed, Nonkel Bob. Hij was een grote kindervriend, die elke woensdagnamiddag kinderen verblijdde met kampvuurliedjes zoals Vrolijke vrienden. Beide tegenpolen ontmoeten elkaar voor een interview naar aanleiding van de komst van de Stones in Tienerklanken.

Om nog beter een beeld te geven van het opmerkelijke van de foto, beiden in hun "natuurlijke habitat" 😊



Die dag dat Paul McCartney op een trampoline sprong



Selleslags ging in 1968 naar een show kijken in de Londense Royal Albert Hall. Tijdens de pauze wilde hij even een frisse neus halen en liep hij Hyde Park in. Paul McCartney (zanger van de toen legendarische groep The Beatles) was daar op dat moment een video aan het opnemen, en herkende de fotograaf

meteen, want die had het jaar voordien een reportage gemaakt over de Magical Mystery Tour van The Beatles. En daar, in Hyde Park, begon Selleslags MacCartney te fotograferen, springend op een aftandse trampoline die toevallig in dat park verzeild was geraakt. Het leverde een fantastische foto op.

Die sprong symboliseert voor mij vrijheid, en het kinderlijke dat in elke volwassene blijft zitten. Het is een soort jump of joy. McCartney, de grote popster, wordt opnieuw een kleine jongen. Een kind dat in een park een versleten trampoline ziet staan, en er dan maar op springt.

(Steven Borgerhoff in DS)

Voor wie er meer over wil weten: beluister de podcast met psychiater Dirk De Wachter: <https://fomu.be/kijk-en-lees/herman-selleslags>

Uiteindelijk wordt de acteur dement, zoon Matthias zal voor hem zorgen, getuige daarvan een prachtige documentaire en een foto van alweer Herman Selleslags.



Die dag dat Julien door Brussel dwaalde



Mijn absoluut favoriete foto van de betreurde fotograaf. We zien de acteur Julien Schoenaerts (vader van Matthias) aan de Beursschouwburg in Brussel. De nacht is reeds gevallen en Schoenaerts doolt rond in zijn toneelkledij (foto is genomen tijdens een repetitie van De wereldverbeteraar van Thomas Bernhard), hij zit nog in zijn rol, blijft acteren. Anderzijds toont de foto ook de psychische kwetsbaarheid van Schoenaerts die leed onder manische depressiviteit.

Die dag dat womanizer Hugo Claus Elly Overzier ontmoette



Elly Overzier en Hugo Claus leerden elkaar kennen na een poëzieavondje in Oostende, januari 1949. Hij was een beroemde jonge dichter, zij de dochter van een rijke Nederlandse reder. Vader Overzier, een gerespecteerd lid van de plaatselijke Rotary Club, verzette zich met hand en tand tegen hun relatie. Claus zelf sprak van "un amour fou". De jonge Elly Overzier was een oogverblindende

schoonheid, zoals op deze foto te zien is, een vrouw van de wereld en naast haar maakte de jonge Claus een wat boerse indruk. Toch zal Selleslags de "huisfotograaf" van Hugo Claus blijven, hij leverde zelfs de foto op 's mans doodsprentje.



Die dag dat een onbekende man teveel dronk



Naast portretten van beroemdheden maakte de fotograaf ook series rond gewone mensen, het alledaagse leven. Ik koos voor deze van een volledig uitgetelde jongeman die ergens in een stationsbuurt letterlijk is omgevallen op een witte mercedes. De kracht van de foto zit zowel in de inhoud -je kunt er verhalen bij verzinnen- als in de strakke vorm. Alles klopt gewoon.

Breaking News: Arnout Hauben wint belangrijke tv-prijs

Het VRT 1-programma Dwars door de lage landen heeft de Gouden Televizier-Ring gewonnen, de belangrijkste televisieprijs in Nederland. Het is de eerste keer dat Belgen deze prijs winnen.



In het programma -een samenwerking tussen VRT 1 en de Nederlandse VPRO-trekken Arnout Hauben, Philippe Niclaes en Ruben Callens door België en Nederland om te praten met mensen die ze tegenkomen, vaak met mooie televisie als resultaat. Een concept dat blijkbaar ook in de smaak valt bij de Nederlandse kijker, die zelf zijn stem kon uitbrengen. Dwars door de lage landen won de prijs voor beste tv-programma met 55 procent van de stemmen.

Wij willen vooral al die lieve mensen bedanken die we zijn tegengekomen onderweg, waar we een kop koffie mochten komen drinken en mochten slapen in hun tuin. Wij zijn superfier.
(Arnout Hauben)

De blik van Pieter Een banaan in mijn karretje? Ik dacht het niet!



Ik ben Elena, tweeënhalf jaar oud en het dochtertje van Pieter Huyck. Mijn papa schreef vorige maand een column in dit prachtige blad. Nu het herfstvakantie is schrijf ik het tekstkolommetje, want papa zegt dat hij te moe is. Na acht lesweken wiskunde is hij uitgeteld. Ik geraak al vlotjes tot twaalf; dan ben ik uitgeteld. Bref, papa vroeg me dus om de column in het novembernummer van dit krantje voor mijn rekening te nemen. De rekening volgt, papa.

Welaan dan. Hier gaan we. Op een grijze ochtend in de herfstvakantie, net nadat mijn blokkentoren van zeshoog in elkaar stortte, kwam papa de woonkamer binnen. Naar de restant van mijn blokjestoren turend, schudde hij meewarig zijn hoofd. Ik dacht, jij hebt in je leven niet gek veel opgebouwd en toch is alles ingestort. Dat is een zinnetje dat mama altijd zegt. Ik schudde nu meewarig mijn hoofdje. Papa nam het vast en hij draaide een staartje in mijn fijne bruine haartjes. Met roze speldjes en een paarse haarband creëerde hij, in zijn ogen althans, een piece d'art die zou kunnen meedingen naar een medaille op de Parijse Concours de Coiffure. Ik zag in de spiegel eerder een baal stro van het type

dat in Westernfilms doorheen spookstadjes waait. "Nu gaan we ons jasje en onze schoentjes aantrekken, Elena. We gaan naar de winkel", zei hij terwijl hij zelf de kam eens door zijn grijze haren ploegde. Hier zag je zelfs geen baal stro meer in. Ik hield het eerder op een dode grijze kat met kale plekken. Een paar tellen later zaten we met ons tweetjes in de wagen op weg naar de supermarkt.



In het kinderzitje achteraan keek ik angstvallig naar papa's stuurkunsten. Daar heb ik geen hoge pet van op. Op weg rukte hij wild aan het stuur. Lampjes gingen branden en weer uit en de naaldjes tikten alle cijfertjes aan op de wijzerplaten. Telkens we over een vluchtheuvel wipten aaide mijn staartje het dak van papa's auto en konden de riempjes me ternauwernood bij het neerploffen in het zitje houden. Papa draaide een eenrichtingsstraat in in de verboden richting en zo kwamen we snel bij de winkel. De parkeerplek voor ouders met kleine baby's is pal voor de ingang. In een wip waren we ieder met een karretje door de rekken aan het laveren: papa met een grote winkelkar en ik met een miniversie ervan.

Papa hield een lijstje met boodschappen bij de hand. Bij de bakken met groenten en fruit hield hij halt. Hij wou een tros bananen in mijn karretje droppen. Ik begon te huilen. "Ik wil geen banaan, ik wil een lolly, papa." Hij hield voet bij stuk.

Hier moest geschakeld worden, dacht ik. Met mijn blauwe kijkertjes keek ik hem in de ogen. Mijn hoofdje scheef en een blik vol beate bewondering. Je kan er gif op innemen, hij gaat zo dadelijk overstag. En ja hoor, de bananen weer in de bak en wij naar de snoeprekken. Met een zak vol lolly's in mijn karretje reed ik gelukzalig de grote winkel buiten.



Na de boodschappen keerden we langs dezelfde weg huiswaarts: we reden nu door de eenrichtingsstraat in de juiste rijrichting. Flink, papa. Ik keek wat rond en zei plots:

“Papa, je hebt onlangs weer in de auto gerookt. Foei!”

“Ruik je dat?” vroeg hij angstvallig.

“Nee, er zijn weer meer brandgaatjes in de lederen armsteun.”

“Hier is nog een lolly en zwijg”, was zijn repliek.

Enmaal thuis stond mama ons op te wachten in de deuropening. Ik liep haar tegemoet en zwaaide met mijn zak vol lolly's.

“Papa is een held, mama. Ik wil met hem trouwen!”

“Dat kan niet. Dat is tegen de wet”, zei mama.

“Dan vlieg jij in de gevangenis, mama, want jij bent hem getrouwd.”

Elena Huyckje Cools

Boek van de maand: Wolf van Lara Taveirne

Vorige maand stuurde ik u reeds linea recta naar de boekhandel om het wondermooie Nisnikan aan te schaffen, welaan, u valt opnieuw in de kosten: Wolf van Lara Taveirne is een absolute aanrader!



Het verhaal: op 18-jarige leeftijd verdwijnt Wolf, de jongste broer van de schrijfster van de radar. Zes maanden later wordt zijn levenloze lichaam teruggevonden in een bos in Lapland met onder zijn kleren het dagboek met zijn verslag van zijn reis naar het noorderlicht. Tien jaar later slaat Lara dat dagboek opnieuw open in een poging haar broer te begrijpen.

Wat volgt is een soort puzzelboek waarin echte dagboekfragmenten van Wolf -al dan niet geredigeerd door de vader- afwisselen met beschrijvingen van hoe het gezin met de vermissing en de dood van de jongen zijn omgegaan.

Ik wil hem terugschrijven.

(Lara Taveirne)

Mij deed het verhaal heel erg denken aan Into the Wild van Chris MacCandless, al is de insteek anders: MacCandless zocht de natuur en vond de dood, Wolf zocht de dood op en vond, als een soort collateral damage, de natuur. Hoewel, na lezing van het boek blijft het moeilijk te aanvaarden dat deze achttienjarige, sprankelende en

intelligente jongen doelbewust zijn dood tegemoet stapte. De schrijfster en tien jaar oudere zus tekent hem gedetailleerd in al zijn tegenstrijdigheden: een jongen die wilde verdwijnen, maar toch een dagboek naliet, waarin hij woorden zocht om zijn angsten te bezweren. Zijn tekst barst van de sprankelende zinnen, van de energie, de verbeeldingskracht en de wrange humor, zoals al geschreven, dit valt moeilijk te rijmen met zijn doodswens.



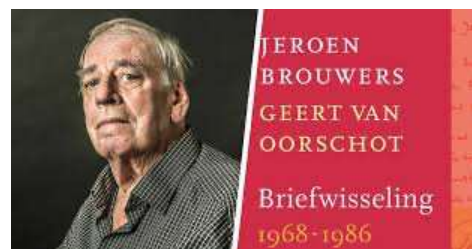
Ondanks het trieste onderwerp zit er zowel troost als vreugde in de treffende beelden die Taveirne oproept. Als ze een herinnering ophaalt aan hoe ze zich met haar broertje op vakantie in een oude bunker verschool, schrijft ze: *ik weet zeker dat ons gegiechel nog altijd als een echo gevangen zit tussen de dikke betonwanden van de bunker waar we ons verscholen*. Dat het plezier van dat moment niet vervlogen is, maar nog ergens wordt bewaard ... Goh, hoe schoon is dat en hoe graag willen we dat als lezer geloven.

De, volgens mij, meest ontroerende passage is deze waarin Wolf fantaseert dat hij zijn laatste reis niet voltooit, maar het dagboek verstoppt tussen de tweedehandsboeken in een antiquariaat in Amsterdam. Daar zou hij dan een nieuw leven beginnen: een zaadje van hoop over een alternatief einde. En, jawel hoor, hoe graag wil ik me als lezer laten verleiden door Taveirnes prachtig beschreven droom, tot ze me alweer met

de neus op de feiten drukt. Het boek toont ons dat verbeelding een enorm troostende kracht kan zijn, anderzijds, loopt de schrijfster ook tegen de grenzen van de verbeelding aan: ze kan haar broertje niet “terugschrijven” en dat is hartverscheurend. Ze kan alleen schrijven over de manieren waarop ze hem is kwijtgeraakt en ze doet dat op een ontroerende wijze, zonder in te boeten op stijl. De boodschap dat verbeelding hét wapen is om de verpletterende, duistere werkelijkheid elke dag opnieuw te trotseren biedt enorm veel troost, niet alleen voor het achtergebleven gezin, maar ook voor de lezer.

Wolf is ontroerend mooi om te lezen én, speciaal voor de jongeren die tot het einde van de recensie hebben doorgelezen, het is een compact boekje dat ook in de vorm (korte hoofdstukken) de ontredde van de familie toont.

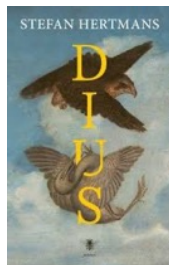
Kort: Jeroen Brouwers, Geert Van Oorschot, Briefwisseling 1968-1986



Voor de liefhebbers: de correspondentie tussen schrijver Jeroen Brouwers en zijn uitgever/vriend Geert Van Oorschot toont de lezer hoe Brouwers doorheen de jaren scherper werd van pen en stillistisch meesterschap veroverde. Van Oorschot

toont zich een waardige pennenvriend, steeds tot wederwoord bereid. Inhoudelijk zijn sommige brieven gedateerd en vaak zijn ze ook niet erg “woke”, dus deze schrijfsels zijn niet voor gevoelige zielen 😊, mij deed brombeer Brouwers vaak lachen!

Kort: Stefan Hertmans, Dius



Een nieuw boek van onze meest erudiete en stijlvolle (letterlijk en figuurlijk op te vatten) schrijver moet ook in dit Cultuurkrantje aandacht krijgen. Toch zou ik durven gewagen dat Dius ook een boek voor de liefhebbers is, zo is een degelijke kennis van de kunstgeschiedenis een must om alles goed te begrijpen. Grote thema's als liefde, vriendschap en kwetsbaarheid vinden hun weg in het levensverhaal van een kunstenaarsziel.

Zijn woorden kruipen onder de huid. Ze spreken het sidderen van gevoelens uit. Dit is een klein wonder, want alleen grote schrijvers kunnen dat. Hertmans is een van hen.

(recensie Dius in Le Monde)

Breaking News: De Britse zanger Liam Payne (31) is overleden



Liam James Pyne, singer-songwriter en gitarist, gewezen lid van de groep One Direction is overleden nadat hij van de derde verdieping van een hotel in Palermo is gevallen, zegt de politie van Buenos Aires in een persbericht. Palermo is een wijk in de Argentijnse hoofdstad.

Liam Payne, geboren in het Britse Wolverhampton, raakte in 2010 bekend toen hij met zijn groep doorbrak in het talentenprogramma X-factor. De boysband met onder meer ook Harry Styles won het programma niet, maar werd kort daarna wereldberoemd. Hun debuutsingle What Makes you Beautiful schoot over heel de wereld naar nummer 1 van de billboards. Met nummers als Best Song Ever en One Way or Another konden Payne en zijn groep hun succes verder uitbouwen. Miljoenen tienerhartes stonden stil toen de band in 2016 plots een pauze aankondigde. Een reünie zou er nooit meer komen. Alle leden gingen hun eigen weg, de ene al meer succesvol dan de andere.

Tijdens, maar vooral na het succes van One Direction worstelde Payne met verslavingen. Eind 2023 kondigde hij aan dat hij zich ging laten behandelen in een afkickklinik.

(Bron: www.vrtnws.be)

Film van de maand: Joker: folie à deux



Vorige maand werd deze prent in het Cultuurkrantje aangekondigd als dé te verwachten film. Matige recensies deden me twijfelen ... Is dit een (uitgebreide) bespreking waard? Maar kijk, toch durf ik Joker: folie à deux aan te raden, zij het met enige terughoudendheid. Zoals de titel al weggeeft, de film is “een folie”, maar dan wel eentje die ik echt wel kan smaken. Het is echter wel een absolute noodzaak dat u het eerste deel Joker even streamt voor u de bioscoopzaal binnentreedt. De bioscoop? Werkelijk? Jawel, want laten we wel wezen, Joker: folie à deux laat zich -net als zijn voorganger- het best bekijken op groot scherm.

Het verhaal: na een vijfvoudige moord zit Arthur Fleck (Joaquin Phoenix), bijgenaamd Joker, opgesloten in de roemruchte gevangenis van de megastad Gotham, Arkhan. Zijn advocate Maryanne Stewart (Catherine Keener) probeert een gunstig proces voor Arthur los te wrikken. Ze wil ervoor pleiten dat hij een gespleten persoonlijkheid heeft die het overnam tijdens de moordpartijen. Gedurende zijn gevangenschap ontmoet Arthur Harleen “Lee” Quinzel (Lady Gaga), een patiënte in het ziekenhuis van Arkhan. Ze worden smoorverliefd op elkaar en Lee ondersteunt hem bij zijn proces.

Aangevuurd door het mediacircus rondom de rechtszaak raakt de buitenwereld wederom volledig in de ban van Joker.

Opnieuw slaagt de film erin het doorsnee verhaaltje over en van superhelden te doorbreken. Inhoudelijk worden actuele thema's aangeraakt, als de kracht en de macht van (social) media en de duistere kant waar ieder van ons toch mee worstelt. Natuurlijk is dit bij Joker meer uitgesproken: die schaduw overmeestert Arthur en steelt als het ware de show. Arthur heeft namelijk zijn creatie niet onder controle, noch wat de anderen ermee doen.



Het eerste deel-Joker uit 2019- zette een mentaal instabiele eenling centraal die tegen wil en dank een grote schare fans krijgt. Maar, in plaats van de leider van de revolutie te worden, lijkt Arthur wat terug te krabbelen en na te denken over de grote woede die hem in de eerste film bestookte. In Joker: folie à deux kiest de regisseur voor meer nuance: we zien sommige zaken ook door de bril van de slachtoffers van Joker/Arthur en begrijpen hoe deze laatste lijdt onder het succes van zijn creatie.

U moet echter naar de bioscoop snellen om twee andere redenen die van deze film, in mijn ogen, een pareltje maken: de vorm (een musical!) en uiteraard de acteurs, met een weergaloze Joaquin Phoenix aan de kop van het peleton. Zijn transformatie voor de rol van de gebroken

Arthur ligt in de lijn van de getraumatiseerde Tweede Wereldoorlogveteraan Freddie Quell uit The Master (2014) en huurling Joe in You were never really Here (2018). Arthur past helemaal in deze reeks van intens fysieke vertolkingen van beschadigde en gewelddadige einzelgängers.



Phoenix boetseert zijn volledige voorkomen naar deze personages. De acteur is sterk vermagerd en hij wringt zich in vreemde houdingen om te tonen hoe de mentale toestand van het personage het hele lichaam doordrenkt. Het gevecht van Arthur met zijn alter ego geeft de acteur ook vorm door middel van de dans: bij Joker is elke stemverandering en beweging moeiteloos, in tegenstelling tot de kwetsbare en onderdrukte Arthur. De transformatie door dans geeft diepte aan wat eigenlijk maar een stripfiguurtje is en toont tegelijk invoelbaar hoe Arthur naar de achtergrond verdwijnt en Joker het overneemt. Phoenix kreeg -trouwens geheel terecht- een Oscar voor zijn Jokervertolking.

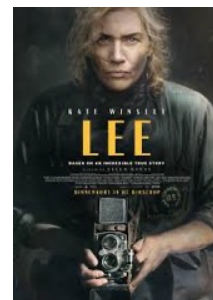
Via de dans komen we bij wat voor heel wat recensenten een heikel punt is: de vorm waarin deze film werd gegoten. Wel, naar mijn oordeel, werkt het wel, de musicalkeuze is zeker gedurfd, maar ook geslaagd. Dat Phoenix kan zingen weten we reeds sinds Walk the Line (2005) en Lady Gaga ... Tja, goede wijn behoeft geen krans. Leuk zijn ook de odes aan bijvoorbeeld Les parapluies de

Cherbourg (1964) en An American in Paris (1951). De vele liedjes uit "The great American Songbook" en bekende melodietjes ondersteunen de fantasieën over roem, succes en vrijheid van zowel Arthur als Harley. Dit is in feite de essentie van de film: geloven ze in de fantasie of in de sociale realiteit van hun omgeving?



U bent niet overtuigd, u vindt deze analyse te vergezocht voor een zoveelste variatie op de superheldenfilm. U kent niks van The Great American Songbook en nog minder van filmgeschiedenis, dus al die referenties daar heeft u lak aan. Lady Gaga is volgens u een omhooggevallen popfenomeen en de method acting van Phoenix werkt stevig op uw zenuwen. Geen probleem, enkel Phoenix' hartverscheurende versie van Jacques Brel's Ne me quitte pas is op zich al een filmticket waard. Komaan, u moest al weg zijn 😊!!

In het kort: Lee



Na een succesvolle carrière als model en mode-icoon gaat Lee Miller in de tweede wereldoorlog aan de slag als een onverschrokken oorlogsfotograaf. Ze legt de gruwelen van de oorlog vast voor het magazine Vogue, van de soldaten aan de frontlinies tot de verschrikkingen van de concentratiekampen. Hierbij toont ze niet alleen de wreedheid van de oorlog, maar ook de veerkracht van de slachtoffers. Ze betaalt hiervoor een hoge prijs.

Oordeel van de redactie: de film zet Lee Miller neer als een ondoorgrondelijke vrouw die nooit het achterste van haar tong laat zien. Op enkele pakkende momenten na speelt Winslet haar ook als een ijzeren dame, erop gebrand om in alle omstandigheden haar lens te richten op de realiteit die de meeste mensen het liefst negeerden. De Britse actrice is perfect gecast en draagt de volledige film meesterlijk. Daarom blijft het jammer dat de scenaristen gegaan zijn voor een brave en gekuiste versie van het wel erg onconventionele leven van Lee Miller. Ik ben zeker dan Winslet ook wat meer peper en zout had gewild.

In het kort: Waarom Wettelen?



Op de begrafenis van de net overleden Christine duiken plots de “verloren” pleegzoon Antoine en haar notaris op met de wilsbeschikking waarin staat dat Christine met een traditionele

begravenisstoet in Wettelen begraven wil worden. Tot grote verbijstering van haar man Bas en de kinderen, want niemand weet van het bestaan van het dorp en waarom ze daar begraven wil worden. Tijdens de lange tocht stellen ze vast dat niemand echt wist wie Christine was en al snel worden er oude intriges opgedolven. Wanneer de laatste rustplaats eenmaal bereikt is, zijn alle familiebanden stevig door elkaar geschud.

Oordeel van de redactie: schrijver blijf bij uw leest ☺! De cynische, absurde wereld die Verhulst grandioos schetst in zijn boeken pakt niet op het scherm en dat heeft te maken met het makke scenario. Laat nou net Verhulst dat zelf geschreven hebben. Klasseacteurs als Peter Van den Begin en Marijke Pinoy houden het kapseizende schip net boven water, doch nergens overstijgt deze absurde komedie de middelmaat. Jammer.

Bijkomende tip: stream De helaasheid der dingen, een wel erg geslaagde verfilming van Verhulsts bestseller.

Tentoonstelling van de maand: Emile Claus in Mudel (Deinze)

Neem de trein naar Gent en stap over op de trein richting De Pinte/Kortrijk, na tien minuutje komt u aan te Deinze. Volg de richtingaanwijzers Mudel, Museum van Deinze en de Leiestreek en na tien minuutjes wandelen bent u ter plaatse.

Openingsuren

Elke dag van 11.00 tot 17.00

Gesloten op maandag

Tot 26 januari 2025

Gesloten op kerstdag en tweede kerstdag

Tickets

Volwassenen 15 €

Jongeren (-26) 2 €

Wie is Emile Claus?

Emile Claus (1849-1924) wordt de belangrijkste vertegenwoordiger van het impressionisme in België genoemd.



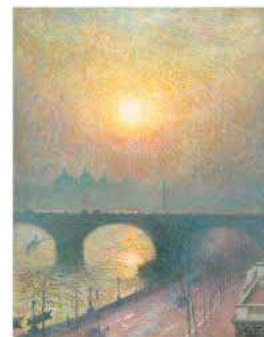
Tussen 1869 en 1874 studeerde Claus aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van Antwerpen, hij vestigde zich ook in "t stad". In zijn beginjaren schilderde hij vooral portretten en realistische anekdotische genrestukken. In 1882 oogstte hij zijn eerste succes met het monumentale doek Hanengevecht in Vlaanderen dat op het Parijse salon werd voorgesteld.



Na Antwerpen verhuisde hij naar de Leiestreek waar hij de laatste 28 jaar van zijn leven woonde en werkte in Astene en Deinze. Aangespoord door zijn vriend, de schrijver Lemonnier, en onder de invloed van de Franse impressionisten waaronder Claude Monet, wiens werk hij tijdens zijn reizen naar Parijs leerde kennen, veranderde Claus zijn stijl. Meer en meer verlaat hij het naturalistische realisme en evolueert hij naar een impressionistische stijl. Typisch voor hem is het lumineus coloriet. Dit wil zeggen dat hij met een optische mengeling van kleuren de nadruk legde op sterke lichteffecten. Claus wordt de leider van het Belgisch luminisme genoemd.

Zijn schilderijen De bietenoogst uit 1890 en De ijsvogels (1891) zijn belangrijke scharnierwerken in deze evolutie en zijn ook te bewonderen in de tentoonstelling.

In de volgende jaren reisde hij veel, onder meer naar de Verenigde Staten en tweemaal naar Venetië en tijdens de eerste wereldoorlog verbleef hij in ballingschap in Londen waar hij een reeks zichten van de Theems maakte, bekend als de Weerspiegelingen op de Theems. Na de oorlog keerde hij terug naar Astene, waar hij na zijn dood begraven werd.



Wistjedatje: aanvankelijk was zijn graf te vinden op het gemeentelijk kerkhof van Astene? Later werd hij door toedoen van

zijn echtgenote ontgraven en herbegraven in zijn eigen tuin, omdat zijn minnares Jenny Montigny het publiek graf steeds opnieuw vol bloemen bleek te leggen.

De werken van Emile Claus zijn verspreid over de hele wereld. Onder andere in Adelaide, Barcelona, Bergen, Berlijn, Brugge, Brussel, Deinze, Den Haag, De meeste werken van hem zijn te zien in ons land, namelijk in het MSK in Gent en het museum van Deinze en de Leiestreek.

De tentoonstelling: Emile Claus. **Prins van het luminisme.**

Op de geboortedag van Emile Claus, de belangrijkste impressionist van ons land, opent het Mudel een prestigieuze tentoonstelling die tientallen topwerken van de kunstenaar samenbrengt. De titel van de tentoonstelling is geïnspireerd op een publicatie van Alice Stauton uit 1946. Uit alle periodes van zijn oeuvre worden de mooiste schilderijen getoond, mede dankzij de uitzonderlijke samenwerking van het MSK van Gent én via belangrijke bruiklenen uit diverse publieke en private collecties.

(Bron: www.mudel.be)

Een fijne inleiding is ook het filmpje dat u terugvindt op de site van VRT:
www.vrt.be/vrtnws/nl/kijk/2024/09/27

Subjectieve keuze van de redactie: **De oude tuinman (1886)**

De oude tuinman is een werk uit de beginjaren van Claus, de kunstenaar hangt nog vast aan de realistische en naturalistische manier van schilderen, toch blijkt hier al dat het licht enorm belangrijk zal worden voor hem. De man wordt in tegenlicht opgelicht door het

zonlicht dat van de gevel afstraalt. Driemaal licht, driemaal een ander soort licht en de schilder weet het te capteren. Zelf hou ik enorm van het tegenlicht dat doorheen zijn schort schemert. Maar, er is meer, bijvoorbeeld het ritme dat door de luiken links, de smeedijzeren bank en het tuinhek in het werk wordt gebracht. Ook interessant is dat de schilder het standpunt inneemt van de heer des huizes. De tuinman heeft zijn klompen uitgedaan, we zien zijn verweerde voeten, en hij stapt beschroomd binnen bij "madame en meneer". Dit werk is in al zijn eenvoud zo mooi



Koeien wadend door de Leie (1897-1899)

Dit reusachtige werk is een van de topstukken van de tentoonstelling. We zien een dozijn koeien die de Leie oversteken én we zien dankzij een aantal kleinere werken en studies hoelang het heeft geduurd tot de schilder het exact evenwicht vond tussen beweging (de dieren) en rust (het landschap).

Eigen aan Claus is ook dat zijn schilderijen een verhaal vertellen. Zo zien we hier de angst van de koeien die door het water waden en voelen we de spanning van het moment. De boerenjongens in het bootje

hopen op een veilige overtocht en kijken vol spanning naar de dieren.



En ondertussen in CC Belgica en cinema Albert

Meer info vindt u op:

www.ccbelgica.be

www.cinema-albert.be

Portret van Jenny Montigny (1902)

Voor de aandachtige lezer, jawel, Jenny Montigny was de minnares van de schilder. Zij was de vrouw die zijn graf dagelijks vol bloemen legde en zo de toorn van de wettige echtgenote over zich riep, doch dit geheel terzijde.

Dit portret toont haar als een dromerige muze en geeft ook de evolutie weer die Claus als schilder maakte. Dit impressionistische werkje geeft aan dat hij het licht kon vangen, net als het precieze ogenblik. Technisch leunt hij hier aan tegen het pointillisme en bemerken we al een flard Van Gogh.

